

Spis treści

Wstęp	5
Antystenes — założyciel szkoły cyników	7
Arystoteles — twórca syntezy myśli helleńskiej	9
Augustyn — twórca chrześcijańskiej teologii politycznej	14
Austin John — twórca jurysprudencki analitycznej	17
Babeuf François — teoretyk wczesnego komunizmu	22
Bakunin Michał — teoretyk anarchizmu kolektywistycznego	25
Beccaria Cesare — główny przedstawiciel humanitaryzmu w prawie karnym	28
Bentham Jeremy — twórca angielskiego utilitaryzmu w teorii państwa	30
Berlinguer Enrico — współtwórca eurokomunizmu	34
Bernstein Eduard — teoretyk rewizjonizmu	37
Bodin Jean — teoretyk idei suwerenności władzy państwowej	42
Burke Edmund — teoretyk ewolucyjnego konserwatyzmu	47
Burnham James — twórca teorii konwergencji	49
Chamberlain Houston Steward — twórca teorii misji dziejowej rasy aryjskiej	54
Chomeini Rudollah — prorok islamskiej teokracji	56
Cicero Marcus Tullius — twórca idei elitarnego solidaryzmu	59
Comte August — twórca filozofii pozytywistycznej	62

Constant Beniamin — ideolog liberalizmu konserwatywnego	66
Dante Alighieri — krytyk papalnego uniwersalizmu	70
Diderot Denis — teoretyk filozofii politycznej oświecenia	72
Dmowski Roman — twórca ideologii narodowodemokratycznej	75
Duguit Leon — twórca solidaryzmu w teorii prawa	79
Durkheim Emil — twórca francuskiej szkoły socjologicznej	83
Engels Fryderyk — współtwórca marksizmu . . .	87
Epikur z Samos — twórca filozofii epikureizmu .	90
Fichte Johann Gottlieb — teoretyk romantycznego nacjonalizmu	93
Fourier Charles — klasyk socjalizmu utopijnego	97
Francisco de Vitoria — przedstawiciel chrześcijańskiego humanizmu XVI wieku	100
Friedman Milton — rzecznik liberalizmu ekonomicznego	103
Fuller Ion Luvois — twórca koncepcji formalnego prawa natury	107
Galbraith John Kenneth — teoretyk społeczeństwa przemysłowego	111
Gandhi Mohandas Karamchand — twórca gandyzmu	114
Gobineau Arthur — twórca rasowo-antropologicznego kierunku w socjologii	118
Gorbaczow Michaił — rzecznik przeobrażenia systemu komunistycznego	122
Grocjusz Hugo — twórca nowożytnej szkoły prawa natury	124
Grzegorz VII — twórca ideologii papalizmu . . .	128
Gumplowicz Ludwik — teoretyk rasizmu kulturowego	132
Hayek Friedrich August von — klasyk liberalizmu XX wieku	136
Hegel Georg Wilhelm Friedrich — twórca idealizmu racjonalistycznego i dialektycznego	138

Hercen Aleksander — ideolog rosyjskiego socjalizmu, prekursor rewolucyjnego demokratyzmu	146
Hitler Adolf — twórca doktryny nazizmu	150
Hobbes Thomas — teoretyk mieszczańskiego absolutyzmu	154
Homer — twórca obrazu bohaterskiej epoki w dziejach Grecji	159
Hotman François — przedstawiciel szkoły monarchomachów	162
Jan XXIII — twórca programu aggiornamento . .	165
Jan Paweł II — twórca koncepcji nauki społecznej Kościoła na przełomie tysiącleci	170
Jefferson Tomasz — teoretyk rewolucji amerykańskiej	178
Kalwin Jan — teoretyk absolutyzmu Boga	183
Kant Immanuel — twórca idealizmu transcendentnego	187
Kelsen Hans — twórca normatywizmu prawniczego	190
Keynes John Maynard — prekursor teorii państwa dobrobytu	195
Kjellén Rudolf — twórca geopolitycznej teorii państwa	199
Kołłątaj Hugo — rzecznik monarchii konstytucyjnej	202
Konarski Stanisław — autor koncepcji reformy ustroju Rzeczypospolitej	205
Konfucjusz — twórca klasycznej chińskiej kultury intelektualnej	208
Lassalle Ferdynand — teoretyk socjalizmu państwowego	211
Lenin Włodzimierz — teoretyk bolszewizmu . . .	213
Leon XIII — twórca reformizmu katolickiego . . .	219
Locke John — twórca politycznego liberalizmu .	226
Luter Marcin — twórca idei reformacji	231
Machiavelli Niccolò — mistrz politycznego realizmu	235
Maistre Joseph de — teoretyk kontrrewolucji i teokracji	241
Mao Tse-tung — twórca ideologii chińskiego komunizmu	244

Marks Karol — twórca tzw. socjalizmu naukowego (marksizmu)	248
Marsyliusz z Padwy — twórca zasady suwerenności ludu	256
Meslier Jean — przedstawiciel francuskiego komunizmu utopijnego XVIII wieku	258
Mill John Stuart — teoretyk demoliberalizmu	260
Modrzewski Andrzej Frycz — twórca nowoczesnego programu ustroju dla Polski	264
Monteskiusz Karol — twórca liberalizmu arystokratycznego	267
More Tomasz — twórca renesansowej utopii	274
Mounier Emmanuel — twórca personalizmu katolickiego	278
Müller Adam — teoretyk romantyzmu politycznego	281
Mussolini Benito — twórca ideologii faszyzmu	284
Napoleon I — twórca ideologii bonapartyzmu	288
Nietzsche Friedrich — twórca naturalistycznej koncepcji człowieka	290
Ockham Wilhelm — przedstawiciel późnośredniowiecznej teologii politycznej	294
Orzechowski Stanisław — teoretyk demokracji szlacheckiej	297
Owen Robert — klasyk socjalizmu utopijnego	299
Pareto Vilfredo — twórca teorii krążenia elit	303
Paweł z Tarsu — teoretyk wczesnego chrześcijaństwa	305
Perykles — teoretyk demokracji ateńskiej	312
Petrażycki Leon — twórca psychologicznej teorii prawa	314
Pęski Walenty — teoretyk sarmatyzmu i złotej wolności	317
Platon — twórca koncepcji państwa idealnego	322
Popper Karl — teoretyk społeczeństwa otwartego	327
Pound Roscoe — przedstawiciel funkcjonalizmu w teorii prawa	331
Protagoras z Abdery — ojciec szkoły sofistów	334
Proudhon Pierre — teoretyk anarchoindywidualizmu	336

Pufendorf Samuel — teoretyk prawnonaturalnej koncepcji państwa	339
Quesnay François — twórca szkoły fizjokratów	345
Rawls John — teoretyk sprawiedliwości społecznej	350
Richelieu Armand — współtwórca nowożytnego absolutyzmu królewskiego	353
Robespierre Maksymilian — główny ideolog jakobinizmu	359
Rousseau Jan Jakub — teoretyk liberalnej demokracji	363
Rzewuski Henryk — teoretyk polskiego konserwatyzmu	370
Saint-Simon Claude Henri — twórca ideologii społeczeństwa industrialnego	375
Salazar António de Oliveira — teoretyk autorytaryzmu	378
Savigny Friedrich Carl von — teoretyk szkoły historycznej w prawoznawstwie	382
Schumacher Kurt — teoretyk Socjaldemokratycznej Partii Niemiec	386
Seneka Młodszy — teoretyk późnego stoicyzmu	390
Sieyès Emmanuel — twórca zasad roku 1789	393
Skarga Piotr — ideolog polskiej kontrreformacji	397
Smith Adam — założyciel klasycznej szkoły w ekonomii politycznej	401
Sokrates — twórca etyki politycznej	403
Sorel Georges — teoretyk syndykalizmu	406
Spencer Herbert — twórca organicyzmu w socjologii	409
Spinoza Baruch — teoretyk utylitaryzmu i demokracji	413
Stalin Józef — twórca komunistycznego totalitaryzmu	416
Staszic Stanisław — rzecznik oświeceniowej reformy społeczeństwa polskiego	419
Suárez Francisco — twórca teologii politycznej kontrreformacji	422
Świętochowski Aleksander — twórca pozytywizmu polskiego	426

Tocqueville Alexis de — pionier socjologicznych badań nad społeczeństwem i państwem	430
Tomasz z Akwinu — twórca syntezy średniowiecznej nauki społecznej Kościoła	436
Weber Max — teoretyk socjologii władzy	443
Winstanley Gerard — ideolog ruchu diggerów	446
Wolter — głosiciel liberalizmu oświeconego	448
Zenon z Kition — założyciel szkoły stoików	452
Indeks osób	457